

نمونه سوال فصل ۸ ریاضی نهم

طرح سوال دیاگنامه - خانم بهرامی نیا - خوزستان

درستی جملات زیر را بررسی کنید.

- (الف) حجم های هندسی به سه دسته تقسیم می شوند. منشوری، هرمی و کروی.
- (ب) مساحت کره ای به شعاع R برابر است با $\frac{4}{3}\pi R^3$.
- (ج) اگر شعاع کره ای را ۲ برابر کنیم، حجم آن ۶ برابر می شود.
- (د) از دوران مستطیل حول یکی از اضلاعش استوانه بدست می آید.
- (ه) از دوران مثلث قائم الزاویه حول یکی از اضلاع زاویه ای قائمه اش محروم به وجود می آید.
- (و) مساحت یک کره ای توپر برابر است با $\frac{4}{3}\pi R^3$.

۲

جای خالی را با عدد یا عبارت مناسب کامل کنید.

(الف) مجموعه نقاطی از **فضا** که از نقطه ثابتی به یک فاصله هستند **کره** نامیده می شود.

(ب) در هرم منتظم، قاعده یک چندضلعی **منتظم** باشد و وجه های جانبی باهم **همنهشت** هستند.

(ج) اگر دو هرم دارای قاعده های هم مساحت و **ارتفاع** مساوی باشند حجم های آنها باهم برابرند.

(د) اگر قاعده یک هرم، دایره باشد شکل را **مخروط** می نامند.

(ه) از دوران یک نیم دایره به قطر ۱۰ حول قطرش کره ای به حجم $\frac{500\pi}{3}$ به وجود می آید.

(و) از دوران ربع دایره حول شعاع آن **نیم کره** به وجود می آید.

(ز) مساحت کل مکعبی به ضلع a برابر است با $6a^2$.

۳

در هر سوال پاسخ درست را با علامت مشخص کنید.

(الف) مساحت رویه‌ی یک نیم کره به شعاع R برابر است با.....

$$\frac{4}{3}\pi R^2$$

$$4\pi R^2$$

$$2\pi R^2$$

$$\pi R^2$$

(ب) مساحت جانبی هرم منتظم با قاعده مربع، ۶۰ سانتی مترمربع است. مساحت هر وجه جانبی برابر است با

$$(1) 12 \quad (2) 15 \quad (3) 20 \quad (4) 30$$

(ج) ضلع یک چهاروجهی منتظم ۶ سانتیمتر باشد مساحت کل این هرم چقدر است؟

$$(1) 9\sqrt{3} \quad (2) 18\sqrt{3} \quad (3) 72\sqrt{3} \quad (4) 36\sqrt{3}$$

(ه) قاعده‌ی یک هرم، مربعی به ضلع ۷ سانتی متر و ارتفاع هرم ۱۲ سانتیمتر است. حجم این هرم چقدر است؟

$$(1) 84 \quad (2) 28 \quad (3) 21 \quad (4) 196$$

حجم کره ای به شعاع ۹ سانتی متر را محاسبه کنید. (نوشتن فرمول حجم کره الزامی است)

$$V = \frac{4}{3}\pi R^3 = \frac{4}{3}\pi \times 9 \times 9 \times 9 = 972\pi \text{ cm}^3$$

۴

حجم نیم کره ای را به شعاع ۳ را به دست آورید.

$$V = \frac{2}{3}\pi R^3 = \frac{2}{3}\pi \times 3 \times 3 \times 3 = 18\pi$$

۵

مساحت کره ای به شعاع ۵ سانتیمتر را حساب کنید. (با نوشتن فرمول)

$$S = 4\pi R^2 = 4\pi \times 5 \times 5 = 100\pi \text{ cm}^2$$

۶

۷

الف) اگر یک کره با یک صفحه بریده شود سطح بریده شده چه شکلی خواهد داشت؟ **دایره** در چه صورت این شکل بیشترین مساحت را دارد؟ **اگر صفحه از مرکز کره بگذرد، دایره‌ی ایجاد شده بیشترین مساحت را دارد که شعاع آن با شعاع کره برابر است.**

ب) حجم یک کره به قطر ۱۰ سانتیمتر را محاسبه کنید. **شعاع دایره ۵ سانتیمتر است**

$$V = \frac{4}{3} \pi R^3 = \frac{4}{3} \pi \times 5 \times 5 \times 5 = \frac{500}{3} \pi \text{ cm}^3$$

$$4\pi R^3 = 144\pi$$

$$R^3 = \frac{144\pi}{4\pi} = 36 \Rightarrow R = \sqrt[3]{36} = 6$$

اگر مساحت یک کره 144π باشد، حجم آن را محاسبه کنید.

$$V = \frac{4}{3} \pi R^3 = \frac{4}{3} \pi \times 6 \times 6 \times 6 = 288\pi$$

۸

حجم هرمی که ارتفاع آن h و قائمه آن مربعی به ضلع a می‌باشد را به صورت یک عبارت جبری بنویسید.

$$V = \frac{1}{3} S \cdot h = \frac{1}{3} a^2 h$$

۹

حجم هرمی را بدست بیاورید که قاعده آن مستطیلی به طول ۱۱ سانتی متر و عرض ۷ سانتی متر و ارتفاع هرم ۶ سانتی

$$V = \frac{1}{3} S \cdot h = \frac{1}{3} (11 \times 7) \times 6 = 154 \text{ cm}^3$$

۱۰

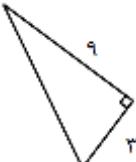
حجم مخروط مقابل را به دست آورید.

$$V = \frac{1}{3} S \cdot h = \frac{1}{3} (7 \times 7 \times \pi) \times 15 = 245\pi$$

۱۱

مثلث زیر را **حول ضلع ۳ سانتی متری دوران دهید** ارتفاع مخروط ۳ و شعاع قاعده‌ی آن ۹ است.

الف) حجم حاصل چه نام دارد. **مخروط**

ب) حجم شکل حاصل را بدست آورید. (نوشتن فرمول الزامی است)

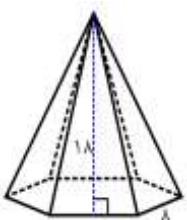
$$V = \frac{1}{3} S \cdot h = \frac{1}{3} (9 \times 9 \times \pi) \times 3 = 81\pi \text{ cm}^3$$

۱۲

با توجه به شکل داده شده مساحت جانبی هرم منتظم را محاسبه کنید. ارتفاع هر وجه ۱۸ سانتی متر است.

هر وجه هرم مثلث متساوی الساقینی به قاعده‌ی ۸ و ارتفاع ۱۸ است. هرم منتظم است

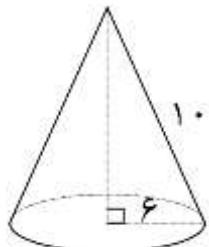
پس تمامی وجه‌های جانبی همنهشت هستند بنابراین:

$$S = 6 \left(\frac{18 \times 8}{2} \right) = 432 \text{ cm}^2$$

۱۳

با قسمتی از یک دایره به شعاع ۱۰ سانتیمتر مخروط مقابل را ساخته ایم. اگر شعاع قاعده‌ی مخروط ۶ سانتیمتر باشد حجم آن را محاسبه کنید. (راهنمایی: ابتدا ارتفاع مخروط را محاسبه نمایید).

$$h^2 = 10^2 - 6^2 = 100 - 36 = 64$$

$$h = \sqrt{64} = 8 \text{ cm}$$

$$V = \frac{1}{3} S \cdot h = \frac{1}{3} (6 \times 6 \times \pi) \times 8 = 96\pi \text{ cm}^3$$

۱۴